

Klatovy leží v šumavském podhůří poblíž jihozápadní hranice České republiky s Německou spolkovou republikou, 40 km jižně od Plzně při mezinárodní silnici E53. Počtem obyvatel jsou po Plzni druhým největším městem Plzeňského kraje. Město je umístěné do rozlehlé mělké kotliny na soutoku Úhlavy a Drnového potoka, sevřené na jihu

šumavskými kopci, přímo vyzývající k návštěvě.

Mimořádné přírodní, technické a kulturní památky, které nesou stopy minulých století, spolu se zachovalou přírodou zdůrazňují výjimečnost této oblasti. Turisticky přitažlivé krajinné útvary – pohoří, údolí, flora a fauna, četné vodní toky, vesnická i městská architektura, tvrze, hrady, zámky a technické památky poskytnou zajisté návštěvníkům příjemné zážitky a chvíle pro odpočinek. K městu Klatovy se pojí dva přívlastky, a to město Karafiátů a Brána Šumavy.

Proč město Karafiátů?

Spojení Klatov s karafiáty se začalo tvořit před téměř dvěma sty lety. Počátky pěstování klatovských karafiátů nejsou doposud jednoznačně objasněny. Rokem 1813 je v historii města datován příchod rytmistra Josefa Volšanského. Ten se v Klatovech po napoleonských válkách usadil a údajně přinesl s sebou z francouzského Nancy semínka „*Dianthus coryophyllus*“, která zde začal pěstovat. Se spřátelenými měšťany se podělil o zatím neznámé karafiáty a svým nadšením mezi nimi vzbudil zájem o šlechtění nových a dokonalejších druhů. V současné době jsou výstavní prostory pro klatovské karafiáty od roku 1959 umístěné v zahradě naproti

Vlastivědnému muzeu Dr. Hostaše, které patří mezi mladší architektonicky působivé stavby, nově postavené v letech 1905 – 1907. Muzeum mapuje zajímavou formou prostřednictvím vystavovaných exponátů jednotlivé etapy vývoje města od pravěku až po současnost.

Pro důkaz druhého z přívlastků stačí vystoupat na Černou věž,

která se tyčí do výše 81 m. Tato dominanta města je dílem Antonia de Salla. Věž byla postavena v období let 1547 – 1557 z neomítnutých tesaných kvádrů. Její prvotní funkce byla úloha hlásná, střežila město před blížícím se nebezpečím, ale zároveň umožnila včas varovat před zhoubnými požáry. Byla symbolem bohatství s patřičnou okázalostí. Na ochoz v pátém patře vede 226 schodů. Odměnou za namáhavý výstup je krásný výhled na okolí, za jasného počasí i na vzdálené šumavské vrchy.

Prohlídku města osvěží návštěva **Barokní lékárny „U Bílého jednorozce“**. Tato unikátní expozice lékárenství mapuje vývoj řemesla od roku 1776 až do roku 1966, kdy lékárna ukončila svoji činnost. Svým interiérem a zařízením, z velké části nepostrádajícími prvky kuriozit pocházejících převážně z 18. století, je historicky uznávanou památkou. Vedle lékárny se nachází v historickém domě čp. 149 **Galerie „U Bílého jednorozce“** s působivými prostory pro výstavní účely moderního umění.

Za významnou klatovskou památku jsou považovány **katakomy**, které v roce 2011 prošly rozsáhlou rekonstrukcí. Tyto tajemné podzemní prostory se nachází pod Jezuitským kostelem Neposkvrněného početí Panny Marie a sv. Ignáce. V této kostelní kryptě byli pohřbíváni členové jezuitského řádu

a významné osobnosti města. První zemřelí byli do katakomb ukládáni od počátku 70. let 17. století ještě před dokončením stavby. Pohřbívání v katakombách ukončily patenty císaře Josefa II. v roce 1783, které zakazovaly pohřby v kostelech.

Téměř každé město má svoji **radnici**. Odtud vycházela rozhodnutí a impulzy, které ovlivňovaly vývoj města a jeho okolí. Se stavbou klatovské radnice se započalo v roce 1557. Stavební úpravy během staletí změnily kompletně její podobu. Poslední její velká přestavba v pseudorenesančním slohu, na základě projektu architekta Josefa Fanty, se uskutečnila v letech 1923 – 1925. Budovu zdobí sochařská díla Č. Vosmíka a F. Rouse, malby jsou dílem L. Nováka a J. Čejky. V současnosti je sídlem městského úřadu.

Další dominantní stavbou je **jezuitský kostel Neposkvrněného početí Panny Marie a sv. Ignáce**.

S bohatě zdobeným dekorativním průčelím a interiérem přitahuje už na první pohled. Stavbu započal architekt Carlo Lurago v roce 1656, později se na jejích úpravách podílel architekt Giovanni Domenico Orsi. Během staletí se několikrát rekonstruovala. Kostel je vystavěn na půdorysu latinského kříže s kupolí nad křížením ramen, a zachovává tím pak klasickou koncepci jezuitských chrámů. Nejvýraznějším

vnějším prvkem jsou barokní portály, pocházející z dílny uznávaného architekta Kiliána Ignáce Dienzenhofera. Souběžně s kostelem byla v době působení jezuitů v Klatovech započata i výstavba jezuitské koleje, která sloužila jejich záměrům pozvednout úroveň vzdělání obyvatelstva. Po zrušení jezuitského řádu byla přestavěna na kasárna a seminář na pivovar. V současné době je tento objekt součástí městského úřadu a městské knihovny.

Za nejstarší monumentální stavbu Klatov je označován **arciděkaný kostel Narození Panny Marie** situovaný v uličce u náměstí. Tento nejstarší historický objekt ze 13. století byl několikrát přestavován a rozšiřován. Úpravy realizované počátkem 15. století zcela změnily jeho původní vzhled. Právě díky tomuto zásahu vznikl na svoji dobu ojedinělý síňový prostor, který vtiskl kostelu osobitou atmosféru, již si uchoval dodnes. V jeho prostorách je vystaven zázračný obraz Panny Marie Klatovské chovající na klíně malého Ježíše, která uzdravuje, a ke které se váže staletím udržovaná pověst prokazující nejen její zázračnost, ale i pravost lidské krve na jejím zraněném čele. Dochovala se také kaple Zjevení Panny Marie „**Chaloupka**“, postavená v roce 1696 na místě, kde stál původně domek, ve kterém byl zázračný obraz nějaký čas uchovávan. Každoročně o klatovské pouti se koná velký průvod ulicemi města k uctění památky tohoto obrazu.

Bílá věž je mladší, nižší a méně proslulá než Černá věž, stojící na klatovském náměstí. Tato věž osamocněně vyčnívá vedle chrámu. Původně, v roce 1581, sloužila jako zvonice. Po požáru v roce 1758 byla zvýšena a upravena do současné podoby. Portál na věži byl původně zasazen v průčelí arciděkanského kostela.

Za zmínku stojí i nedaleký **Dominikánský kostel sv. Vavřince**, postavený v letech 1694 – 1709, který v dnešní době slouží jako výstavní síň. Do popředí zájmu klatovské veřejnosti i turistů se

v poslední době dostal bývalý **Dominikánský klášter** nacházející se u kostela sv. Vavřince. Poté, co museli dominikáni tento středověký klášter v 18. stol. opustit, byla budova využívána k nejrůznějším účelům a postupně chátrala. Celý objekt byl v letech 2004 – 2007 Městem Klatovy nákladně zrekonstruován a v jeho prostorách bylo zřízeno Regionální centrum sociální

integrace a celoživotního vzdělávání, jehož součástí je i chráněné bydlení pro handicapované spoluobčany.

Výraznými památkami přitahujícími oko návštěvníka jsou i některé **Měšťanské domy** se zachovalými fasádami – např. čp. 63, čp. 64, čp. 65, čp. 66, čp. 150, čp. 151, čp. 154, čp. 155, čp. 169, čp. 170, čp. 171 a významné památné budovy – např. čp. 1, čp. 70, čp. 90, čp. 118, čp. 163 a čp. 167.

Bohatá historie tohoto královského města sahá hluboko do minulosti. Dávno před jeho založením mírné klima i zdejší úrodná půda vytvořily příhodné podmínky pro osídlení tohoto místa. Archeologické nálezy dokládají život pravěkých lidí již od mladší doby kamenné. Kolem roku 1260 založil český panovník Přemysl Otakar II. na důležité obchodní stezce vedoucí z Čech do Bavor královské město Klatovy. To mělo pravidelný šachovnicový půdorys s velkým čtvercovým náměstím a důsledným městským opevněním zdokonalovaným v průběhu 13 – 16. století.

Nejstarší písemná zmínka o Klatovech se dochovala v donační listině krále Přemysla Otakara II. Klášteru kladrubskému z 27.12.1253, kde je mezi svědky zmíněn Soběhrd z Klatova z rodu Drslaviců, od něhož odvozuje svůj původ pozdější známý hraběcí rod Czerninů z Chudenic. Morfologie názvu naznačuje, jak okolní krajina byla postupně kultivována mýcením hlubokých lesů (kláty – pařezy po vykácení lesa či kůra zbylá od poražených stromů). 14. století znamenalo pro Klatovy hospodářský, politický a kulturní rozkvět. Panovníci postupně udělili městu právo míle (na míli cesty

od města nesměly být sladovny, pivovary, krčmy ani provozována jiná řemesla, neboť to byly činnosti vyhrazené měšťanům), privilegium výročního trhu, právo poprav a povolili ražbu tzv. brakteátů (mincí).

Rozvoj města pokračoval i za husitské revoluce. I když v roce 1464 zničil rozsáhlý požár všechna tehdejší předměstí, nadále patřily Klatovy mezi nejmýznamnější husitská města. I v 16. století je město zvelebováno, zejména rozkvět stavitelství je znát na každém kroku. Výstavnost tehdejšího města reprezentuje započatí výstavby Černé a Bílé věže, radnice a nových městských domů. Rozkvět renesanční výstavby je však zastaven jak vojenskými konflikty, tak i dalšími ničivými požáry. Také třicetiletá válka je pro město znamením velkého úpadku.

Spásou byl pro Klatovy až příchod jezuitů v 1. polovině 17. století. Jezuité se přičinili jak o rozkvět města samého (výstavba jezuitského chrámu a řádové koleje, katakomb, interiéru barokní lékárny), tak i o rozkvět vzdělanosti. Ale ani tyto stavby nebyly uchráněny před ničivými plameny požáru, který roku 1689 založili francouzští žháři. Zmizely prakticky všechny pozdně gotické a renesanční památky.

V polovině 18. století se Klatovy stávají krajským městem, později zde vzniká i trestní soud. V době obrozenectví zde působí celá řada buditelů, zejména klatovský rodák Václav Matěj Kramerius. Roku 1812 poctil Klatovy svojí návštěvou sám císař František II.

Na začátku 19. století Klatovy zcela změnily svoji architektonickou tvář, a to v důsledku demoličních úřednických rozhodnutí v duchu germanizačního programu vídeňského dvora: bourá se část opevnění a brány, zasypávají se příkopy. Druhá polovina

19. století je ale pro Klatovy příznivější. V roce 1882 zahajuje svoji činnost muzeum, je obnovena činnost gymnázia, kde se začíná vyučovat česky, jsou zakládány nejrůznější spolky a své jméno si získávají také celosvětově známé klatovské karafiáty. Také výstavba nových železničních a silničních koridorů podporuje rozvoj mezinárodního obchodu. Klatovy vzkvétají společensky i kulturně, k čemuž přispívá přítomnost a působení mnoha významných osobností včetně podnikatelů židovského původu. Ve 20. století, v období mezi dvěma světovými válkami, byly Klatovy výrazně poznamenány hospodářskou krizí a blížícím se nebezpečím fašismu. Okupace německými fašisty v letech 1939 – 1945 byla jedním z nejtěžších období v historii města. Po osvobození Klatov americkou armádou vedenou vojsky generála Pattona dne 5. května 1945 souvisí vývoj města s celkovým charakterem situace v Československu.

Klatovy si užily katastrof v podobě požárů i válek, ale vždycky zde naskočil motor, který je znovu nastartoval.

Výsledkem jednotlivých historických vývojových etap a budovatelských snah je v 21. století město s dlouhou a bohatou kulturně-historickou tradicí, se živou a moderní současností, město vlídné a pohostinné.

Městská památková zóna v Klatovech byla vyhlášena v roce 1992. Její jádro tvoří nejstarší část města vymezená zbytky městských hradeb. Spolu s některými přilehlými lokalitami charakterizují hospodářský a sociální vývoj města v 19. století – století, které znamenalo zlom ve vývoji města.

Hned při první procházce centrem na Vás dýchne atmosféra dávných časů. Tady pulzuje život mezi obchody a hostinskými zahrádkami, tady se připomínají důležité události a probíhají některé významné akce. V těchto místech pocítíte tu živou tradici a zároveň i sílu stejně jako i přirozenou a hřejivou pohostinnost, která odtud zvláště v letních měsících vyzařuje do okolí.

Nejen Klatovy se chlubí svou historií, ale i blízké okolí nabízí spoustu zajímavostí pro dnešní turistiku.

14 km severně od Klatov se rozkládá **vodní hrad Švihov**. První zmínky o vodní tvrzi pocházejí ze 14. století. Na místě patrně nevyhovující tvrze dal v letech 1480 – 1054 Půta Švihovský vybudovat nový vodní hrad s velmi dokonalým opevněním, které ve své době patřilo k vrcholným pevnostním systémům. Celý hrad byl obklopen vnějším vodním příkopem a vnějším věncem hradeb s baštami, za kterými následoval vnitřní vodní příkop a vnitřní hradba. Díky této skutečnosti hrad nebyl

údajně nikdy dobyt. Švihov je dnes nejnavštěvovanějším vodním hradem, je obohacen o střelnici pro střelbu z kuše. Byla zde natáčena řada filmů (Tři oříšky pro Popelku, Šašek a královna aj.).

Na jihozápad 13 km od Klatov je zejména pro romantické duše určen rozsáhlý **hradní a zámecký komplex Klenová**. Zahrnuje hradní ruiny, renesanční purkrabství a v 19. století postavený zámek, sýpku, která slouží jako galerie moderního umění, vilu, statek, novogotickou kapli sv. Felixe a nejrozsáhlejší sochařský park v Čechách.

Obec Chudenice ležící v krásné krajině pod vrchem Žďár, 15 km severozápadně od Klatov. Vznikla ve 13. století jako rodové sídlo Černínů z Chudenic a tomuto rodu patřila až do roku 1945.

Uprostřed městečka Vás uvítá **Starý zámek**, který byl z původní tvrze přestavěn v 16. století renesančně a v 18. století upraven barokně. Uvnitř zámku je umístěno muzeum Josefa Dobrovského. Tento Starý zámek je zajímavý tím, že za téměř 700 let své existence nepřešel z majetku Černínů do cizích rukou. Tím je mezi českými památkami jedinečný.

Nad Chudenicemi se zdvihá vrch Bolfánek (585 m) s rozhlednou – původně věží barokního kostela z let 1722 – 1729. Zámek Lázeň z let 1849 – 1869 je dnes využíván jako hotel. V 19. století zde byl založen anglický park, který přechází v lesopark, v němž najdeme romantické Kvapilovo jezírko a Americkou zahradu, arboretum dřevin především ze severní Ameriky, které patří k nejstarším v Evropě.

Jmenujme i další, které patří k velice známým, jako např. Hrad Velhartice - 35 km jihovýchodně od Klatov, Hrad Kašperk – 36 km od Klatov a hrad Rabí – 40 km od Klatov.

Další informace na www.klatovy.cz